

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 69/2010-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti S., s. r. o., S., zastúpenej advokátom JUDr. J. M., B., vo veci namietaného porušenia základných práv domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 832/2008 a jeho rozsudkom z 8. júna 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti S., s. r. o., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. decembra 2009 doručená sťažnosť spoločnosti S., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základných práv domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde

avyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 832/2008 a jeho rozsudkom z 8. júna 2009 (ďalej aj „namietaný rozsudok“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľka bola *«účastníkom súdneho sporu, kde návrhom podaným na Okresný súd Bratislava III. dňa 24. 09. 2003, sa navrhovateľ S. G. ... po jeho zmenách domáhal určenia neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 28. 8. 2002, uzatvorenej medzi odporcom, B. S. ... a žiadateľom „S.“, s. r. o.,... predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k bytu...*

V pôvodnom návrhu... je odporca v 1. rade – B. S. a odporca v 2. rade spol. „S.“, s. r. o... Navrhovateľ... sa... domáhal aby odporca v 1. rade - „B. S.“ z konania vystúpil a na jeho miesto vstúpil nový účastník M. S. ... Súd pripustil zmenu návrhu uznesením zo dňa 14. 11. 2006.

Následne, po niekoľkoročnom trvaní tohto súdneho sporu, doručil dňa 14. 04. 2009 „S. G.“ na Okresný súd Pezinok späťvzatie návrhu na začatie konania zo dňa 24. 09. 2003 zmenený a doplnený návrhom na zmenu návrhu zo dňa 20. 11. 2006, ktorú Okresný súd Bratislava III pripustil uznesením... zo dňa 14. 11. 2006 voči žiadateľovi „S.“, s. r. o. Uznesením zo dňa 20. 04. 2009, č. k. 5 C/832/2008-219, Okresný súd Pezinok vyhovel späťvzatiu návrhu S. G. a konanie voči spol. „S.“, s. r. o. zastavil. Pripustnosť zastavenia konania voči „S.“, s. r. o. Okresný súd Pezinok odôvodnil tým, že došlo k viacerým dispozičným úkonom a „S.“, s. r. o. stratila v tomto konaní pasívnu legitimáciu účastníka konania a nie je možné ju rozsudkom vydaným v tejto veci nijako zaväzovať. Žiadateľ „S.“, s. r. o. právoplatnosťou tohto uznesenia prestal byť účastníkom konania.

Napriek vyššie uvedeným skutočnostiam a zastaveniu konania... voči „S.“, s. r. o. Okresný súd Pezinok dňa 08. 06. 2009 vydal rozsudok č. k. 5 C 832/2008-234, ktorým rozhodol o tom, že Kúpna zmluva 1 je neplatná v čoho dôsledku sa zároveň určuje, že nájomný vzťah medzi navrhovateľom ako nájomcom a odporcom ako prenajímateľom

založený zmluvou o nájme bytu uzavretou dňa 24. 05. 1992 stále trvá. Ďalej okresný súd Pezinok v uvedenom rozsudku rozhodol aj o povinnosti odporcu ponúknuť byt, ktorý bol predmetom Kúpnej zmluvy 1 na predaj navrhovateľovi za podmienok podľa zákona č. 182/1993 Z. z. a o trovách konania. Bez ohľadu na závažné formálne vady tohto rozsudku... Okresný súd Pezinok ním bez akéhokoľvek právneho dôvodu svojvoľne a arbitrárne rozhodol o subjektívnych právach sťažovateľa, keď bez jeho účasti v konaní rozhodol, že zmluva, ktorej bol zmluvnou stranou, je neplatná a tým zásadne porušil jeho základné ľudské práva a to najmä právo na spravodlivý proces. M. S. sa teraz na základe tohto zmätočného a nezákonného rozhodnutia domáha návrhom zo dňa 13. 08. 2009 vydania platobného rozkazu o zaplatenie istiny vo výške 33.193,918 EUR, ktorý bol doručený dňa 6. 10. 2009 proti žiadateľovi „S.“ s. r. o., z dôvodu neplatnosti kúpnej zmluvy 1, ktorá podľa tvrdenia mesta S. spôsobuje neplatnosť kúpnej zmluvy 2 (konanie vedené na OS Pezinok č. k. 33 Rob/77/2009). Kúpnu zmluvou 2 M. S. odkúpilo predmetný byt späť za 33.193,918 EUR od sťažovateľa „S.“ s. r. o...

O existencii rozsudku Okresného súdu Pezinok č. k. 5 C 832/2008-234 zo dňa 08. 06. 2009 sa sťažovateľ dozvedel, dňa 6. 10. 2009, kedy mu bol spolu s návrhom na začatie konania doručený platobný rozkaz Okresného súdu Pezinok č. k. 33 Rob/77/2009 zo dňa 23. 9. 2009.».

3. Po odcitovaní a vyložení jednotlivých práv vyplývajúcich z ústavy, listiny a dohovoru, ako aj procesných zákonných ustanovení, ktoré boli porušené, sťažovateľka uviedla, že «Sťažovateľ nebol v čase vydania rozsudku účastníkom konania, takže tento rozsudok sa mu ani nedoručoval. Nemal možnosť sa voči tomuto rozsudku prípadne odvolať, resp, v súlade so zákonom ho napadnúť iným opravným prostriedkom... Z uvedených dôvodov predmetný rozsudok Okresného súdu Pezinok zo dňa 08. 06. 2009, č. k. 5 C/832/2008-234 je nezákonný a protiústavný. Toto právoplatné rozhodnutie má zrejmé vady a v konaní došlo k viacerým pochybeniam...

Okrem... uvedených materiálnych (obsahových) vád, nespĺňa rozsudok Okresného súdu Pezinok... ani základné formálne náležitosti záväzného súdneho rozhodnutia, keďže jeho výrok je zmätočný a v rozpore s jeho odôvodnením... aj keď je zrejmé, že sa jedná

o zmätočný výrok, keďže výrok v rozsudku navyše hovorí o odporcovi v 2. rade, pričom v čase vydania rozsudku nevystupoval v danom konaní žiadny odporca v 2. rade...

Z citovaného výroku je evidentné, že Okresný súd Pezinok týmto svojim rozsudkom rozhodol výlučne o pripustení zmeny návrhu na začatie konania... podľa nášho názoru nie je možné toto rozhodnutie akceptovať ako záväzné a vykonateľné súdne rozhodnutie, keďže jeho výrok zrejším a nepochybným spôsobom hovorí len o pripustení zmeny žalobného návrhu, nie o autoritatívnom rozhodnutí o subjektívnych právach a povinnostiach účastníkov. Takéto rozhodnutie bolo opatrené pečiatkou právoplatnosti a vykonateľnosti...

V našom prípade, nie je možné použiť akýkoľvek iný opravný prostriedok, keďže uznesením č. k. 5 C/832/2008-219 bolo zastavené konanie proti „S.“ s. r. o., a ďalej už nebol účastníkom konania, ale bol dotknutý a boli porušené jeho základné práva a slobody. V uznesení súdu toto zastavenie konania voči „S.“ s. r. o., súd zdôvodňuje, že účastník konania stratil pasívnu legitimáciu ako účastník konania a nie je možné ho rozsudkom vydaným v tejto veci nijako zaväzovať. Napriek tomuto uzneseniu ho súd zaväzuje v neskoršom nezákonnom rozhodnutí... Pritom v tom čase už žiaden odporca v rade 2 v konaní nevystupoval. Dokonca nie je ani uvedený v záhlaví rozhodnutia... Súd rozhodol o sťažovateľových právach a to vecne nesprávne, nespravodlivo a bez jeho faktickej a formálnej účasti. Ak je súdne rozhodnutie právoplatné, ale nie je vecne správne, vzniká rozpor medzi požiadavkou na jeho vecnú správnosť a spravodlivosť konečného meritórneho rozhodnutia vneseného v občianskom súdnom konaní bez ohľadu na nezmeniteľnosť a záväznosť súdneho rozhodnutia... Z vyššie uvedených dôvodov sú splnené všetky ústavou a zákonom stanovené podmienky na podanie sťažnosti na Ústavný súd...».

4. Na základe už uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd takto rozhodol:

«1. Základné právo „S. G.“, s. r. o.,... domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... , čl. 36 ods. 1 Listiny... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru..., právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... a čl. 38 ods. 2 Listiny... a práva vyplývajúce z čl. 47 ods. 3 Ústavy... a čl. 37 ods. 3 Listiny... v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141 ods. 1 a čl. 144 ods. 1 Ústavy... rozsudkom Okresného súdu Pezinok zo dňa 8. 6. 2009, č. k. 5 C 832/2008-234 a postupom tohto súdu v konaní sp. zn. č. k. 5 C 832/2008 porušené bolo.

2. Ústavný súd... zrušuje rozsudok Okresného súdu Pezinok zo dňa 08. 06. 2009, č. k. 5 C 832/2008-234.

3. Okresný súd Pezinok je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.»

5. Dopytom na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky ústavný súd zistil, že 12. marca 2010 bolo proti rozsudku okresného súdu č. k. 5 C 832/2008-234 z 8. júna 2009 podané mimoriadne dovolanie.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

8. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných

slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

9. Podstatou námietok sťažovateľa je právne posúdenie postupu a následného rozhodnutia okresného súdu z hľadiska rešpektovania ním označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru.

10. Ak sa za tejto situácie domáhal svojho práva jednak na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v dôsledku podaného mimoriadneho dovolania (bod 5) a zároveň aj na ústavnom súde, musela byť sťažnosť odmietnutá pre jej predčasnosť, pretože o ochrane označených práv, ktorých porušenie namieta, bude vo vzťahu k okresnému súdu rozhodovať najvyšší súd.

11. Ústavný súd preto zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09), že v prípade podania opravného prostriedku (mimoriadneho dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Pritom lehota na podanie takejto sťažnosti bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99 a jeho body 51, 53, 54).

12. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou, ako aj ďalšími návrhmi sťažovateľa meritórne nezaoberal, ale podľa zásady *ratio temporis* ju

odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2010